

Posudok k habilitačnej práci

Téma: **Popkultúra ako skúsenosť –Pragmatický model
interpretácie sveta**

Autor: Mgr. Juraj Malíčik, PhD.

Oponent: Prof. PhDr. Vincent Šabík, CSc.

Vlastný text habilitačnej práce Mgr. Juraja Malíčka, PhD. sa člení na šesť hlavných kapitol: Popkultúra ako skúsenosť (1), ako tvorba (2), ako komodita (3), ako recepcia (4), ako ontológia (5), ako „*chrám pamäti*“ – skúsenosti. Vychádza z hlavnej tézy, podľa ktorej žijeme „*zlatý vek popkultúry*“, ktorá je určujúcim trendom, pritom diferencuje masovú a popkultúru, ktorej matricou sa stal internet. Autor identifikuje popkultúru ako skúsenosť, ktorá sa generuje tvorbou a recepciou špecifických artefaktov, aktami recepcie ako ich tvorivým zavŕšením, ako čistá skúsenosť potešenia, zážitku, ktorá dáva týmto procesom zmysel, a to sebestačný. Toto umenie v širšom slova zmysle dominuje v mediálnej spoločnosti, v ktorej popkultúra ako komodita, završujúca sa recepčnou tvorbou, dáva zmysel aj „*chrámu pamäti*“ (teda ten najvyšší- takmer metafyzický).

Úlohou vedy je analyzovať, skúmať a generovať skúsenosť, zovšeobecňovať ľudské skúsenosti v celej škále prírody a spoločnosti, zákonitosti a súvislosti. Skúsenosť však nikdy nie je iba bezprostredná, vždy prechádza médiom vnímania, empiriou, médiom mysle, ktorá ju spracúva, tak je to aj s habilitačnou prácou Mgr. Malíčka, ktorá je výsledkom nielen jeho osobnej skúsenosti s artefaktmi popkultúry, ich spracúvania, ale aj rozsiahlej sekundárnej literatúry o predmete, ktorú aplikuje, s ktorou sa vyrovnáva, kriticky koriguje, interpretuje. Takto špecifikuje difúzne pole popkultúry. Autor pristupuje k svojej téme suverénne, vedecky a metodologicky racionálne, ale – akiste primerane predmetu- aj hravo, napríklad ironicky a emotívne, s dlhým (prerušovaným) dychom, ale vždy vyzbrojený argumentmi, nikdy nie schematicky a enumeratívne, ale so širokým intelektuálnym horizontom, až s famóznou štylistickou a rétorickou pohotovosťou, ktorá sa neľaká nijakých protiargumentov, ale ani priznania nedostatočnosti, s odvahou skracovať, až šarmantný tón, si udržuje do konca, nijaký defetizmus, ale vždy imanentné sebachápanie, keďže centrom je vždy najmä vlastná

skúsenosť, osobné zážitky. Meravé modely, ale ani uzavreté pojmy nie sú jeho prednosťou. Veda v sfére zážitkov má očividne špecifiká.

Vždy sa pohybuje na rozhraní kulturológie a estetiky. Habilitantov text má rôzne vrstvy, dimenzie, línie, kontexty a podtexty, ako si to vyžaduje interkultúrna hermeneutika, napätia medzi teoretickou a receptívnou úrovňou interpretácie. Habilitačná práca Mgr. Malička je jedinečná najmä v tom, že nastoľuje otázku vlastnej funkcie recepcie ako zavŕšenie tvorivého procesu (estetickej) komunikácie, vôbec vyúsťujúceho do zážitku, účinkov a takto vracia do hry kľúčový aspekt výrazovej receptívnej estetiky ÚLUKu. V tom vidím aj hlavný prínos, aj keď vyúsťuje – svojou nadpriemernou invenčnosťou – do ďalších otázok, ktoré exponuje, napr.:

- Nezužuje sa tvorivá účasť na estetickej komunikácii redukciami na iba emotívnu recepciu (ak sa naša civilizácia má vymaniť zo zajatia redukciami človeka na konzumného tvora)?
- Dnes sa do popredia výskumu postupne dostáva aj publikum, miesto estetickej skúsenosti v jeho mediálnej kompetentnosti, ale aj kompetentnosti vnímania a prisvojovania čoraz komplexnejšej a neprehľadnejšej reality. Estetik T.W.Adorno hovorí o „*sukcesívnej infantilizácii*“ človeka ako dôsledku jednostranného sprostredkúvania obrazu človeka a sveta- skúsenosti;
- V súvislosti s 5. kapitolou (*Popkultúra ako ontológia*) sa mi vynára téza filozofa a estetik G. Andersa, ako sa náš svet vďaka elektronickým médiám mení na „*fantóm*“, v oscilácii medzi realitou udalosti a jej prezentáciou, zobrazením, reprodukciou, skutočnosťou a zdaním sa podľa Andersa otvára kľúčová otázka „*ontologickej dvojznačnosti*“ (*ontologische Zweideutigkeit*)-
- Pred časom sme hovorili o alternatívnej kultúre, teenedžerskej subkultúre, o dialektike kultúry a subkultúr, aký podiel má súčasná mainstreamová kultúra na zjavnej celospoločenskej a globálnej dekulturnizácii (finančná a hospodárska kríza, explózie násilia, naturalizácia obrazu človeka)?

Otázky nemienia spochybňovať habilitačnú prácu Mgr. Malička, ale iba potvrdzovať jej inšpiratívnosť, domýšľajú kontexty nastolených problémov, pretože aj súčasná skúsenosť (so všetkým) je najmä dynamická.

Potvrdzujem vysokú náročnosť spracovania problematiky, úroveň a prínosnosť
rezultátov, brilantnosť štýlu, a preto navrhujem Mgr. Jurajovi M a l í č k o v i, PhD.
s prihliadnutím na ostatné kritériá habilitačného konania

u d e l i ť

vedecko-pedagogický titul d o c e n t.

Prof.PhDr.Vincent Šabík, CSc.

oponent

9.3.2014